

راهنمای تماشای جشنواره

- کریملوزی
- نویسنده: مهرا ن رنجبر
- کارگردان: رضا بهرامی
- مکان: تئاتر شهر- چهارسو
- زمان: ۱۸:۳۰ و ۲۰:۳۰
- شهر: تهران
- بخش: مسابقه صحنه
- مدت زمان اجرا: ۵۵ دقیقه
- همه فرزندان مکبث
- نویسنده: مهدی شفيعی زرگر
- کارگردان: مجتبی رستمی فر
- مکان: تئاتر شهر- سالن اصلی
- زمان: ۱۹
- شهر: اهواز
- بخش: مسابقه صحنه
- مدت زمان اجرا: ۱۰۰ دقیقه
- تنها خرچنگ خانگی لای ملافه ها

- خانه می کند اتللو
- نویسنده: ابراهیم پشت کوهی
- کارگردان: ابراهیم پشت کوهی
- مکان: تئاتر شهر- قشقای
- زمان: ۱۷:۳۰ و ۱۹:۳۰
- شهر: تهران
- بخش: مسابقه صحنه
- مدت زمان اجرا: ۱۰۰ دقیقه
- مارلون براندو
- نویسنده: مهرا ن رنجبر
- کارگردان: مهرا ن رنجبر
- مکان: ایران شهر
- زمان: ۱۸ و ۲۰:۴۵
- شهر: تهران
- بخش: مسابقه صحنه
- مدت زمان اجرا: ۸۵ دقیقه
- سرباز
- نویسنده: امیرحسین شفیعی
- کارگردان: پژمان شاهوردی
- مکان: تئاتر شهر
- زمان: ۱۸
- شهر: بروجرد
- بخش: خیابانی
- مدت زمان اجرا: ۲۵ دقیقه

- زندگی کنسرو شده
- نویسنده: حمیدرضا نعیمی
- کارگردان: حامد هادوی
- مکان: ایران تماشا
- زمان: ۱۹
- شهر: البرز
- بخش: +فجر
- مدت زمان اجرا: ۴۵ دقیقه
- راهی از شانولین
- نویسنده: متین اوجانی
- کارگردان: متین اوجانی
- مکان: دیوار چهارم
- زمان: ۱۹:۳۰
- شهر: تهران
- بخش: +فجر
- مدت زمان اجرا: ۵۵ دقیقه
- زری سلطان
- نویسنده: کرامت یزدان
- کارگردان: فرید همدانی
- مکان: شانو
- زمان: ۱۷
- شهر: تهران
- بخش: +فجر
- مدت زمان اجرا: ۶۵ دقیقه

- ویرانه های زیبا
- نویسنده: حسین زنگنه
- کارگردان: علی اصغر کایانلانی
- مکان: خانه نمایش دا
- زمان: ۲۱
- شهر: تهران
- بخش: +فجر
- مدت زمان اجرا: ۵۰ دقیقه
- دست ...کاری
- نویسنده: احمد صمیمی
- کارگردان: مهدی ضیاییان پور
- مکان: تئاتر شهر
- زمان: ۱۶
- شهر: تهران
- بخش: خیابانی
- مدت زمان اجرا: ۲۰ دقیقه
- میمون کشی
- نویسنده: سعید خیرالهی
- کارگردان: سعید خیرالهی
- مکان: تئاتر شهر
- زمان: ۱۶:۳۰
- شهر: دهلران
- بخش: خیابانی
- مدت زمان اجرا: ۳۰ دقیقه

- گل پری
- نویسنده: سعید بادی نی
- کارگردان: سعید بادی نی
- مکان: تئاتر شهر
- زمان: ۱۷
- شهر: زاهدان
- بخش: خیابانی
- مدت زمان اجرا: ۳۵ دقیقه

۲

گزارش

راهنما

روزهای خاکستری

محدثه واعظی پور

یک. در سالی که به دلیل مشکلات اقتصادی و تحریم ها، سینمای ایران یکی از سخت ترین سال ها را پشت سر می گذارد، در تولید فیلم شاهد یک رکورد عجیب و بی سابقه هستیم. طبق آمار رسمی امسال به ۱۴۰ پروژه پروانه ساخت سینمایی داده شده، از این تعداد ۱۰۰ فیلم تا دی ماه به مرحله فیلمبرداری رسیده بودند. ۳۸ فیلم متقاضی حضور در سی و هشتمین جشنواره فیلم فجر شدند و در نهایت ۲۸ فیلم در بخش های سودای سیمرغ و نگاه نو روی پرده می روند. این آمار، از رکود و مشکلات مالی در حوزه سینما خبر نمی دهد، حتی در مقایسه با دو سال پیش به نظر می رسد حال سینمای ایران خوب است و چرخ تولید، خوب می چرخد.

سال ۹۷ در سینمای ایران ۱۱۲ فیلم تولید شده، این رقم نسبت به سال ۹۶ رشدی مختصر را نشان می دهد. در این سال ۱۰۷ فیلم تولید شده بود. در مقایسه این سه سال، امسال از منظر اقتصادی نوسان بیشتری را شاهد بودیم، به همین دلیل افزایش قابل توجه آمار تولیدات، دور از انتظار است. اگرچه افزایش قیمت ها، هزینه تولید فیلم و سینماداری را به شکلی محسوس افزایش داده، اما شاید مسکن هایی همچون معافیت مالیاتی عاملی است تا روند تولید فیلم یا سریال در شبکه نمایش خانگی نه تنها متوقف نشود که رونق بگیرد. سینمای ایران محصول دو بخش دولتی و خصوصی است. در این سال ها با ضعیف شدن بخش خصوصی بسیاری از تهیه کنندگان فعال دهه شصت و هفتاد به حاشیه رانده شده و در عوض، یکی دو دفتر در حوزه تولید، پخش، اکران و سینماداری به طور گسترده فعالیت می کنند. اغلب تولیدات این بخش، در فیلم های شهری و آپارتمانی یا کمدی های عامه پسند خلاصه شده و کمتر شاهد جاه طلبی بخش خصوصی در تولید فیلم هایی هستیم که هزینه با امکانات ویژه طلب می کنند.

دو. معادلات مؤثر و اساسی سینما در بخش دولتی و در قلمرو چند نهاد و ارگان رقم خورده است. حوزه هنری چند سال گذشته در بخش تولید کم کار بوده، اما تمرکز این نهاد روی موضوع سینماداری و اکران، یقین گرفته و باعث شده حوزه هنری در بخش نمایش و فروش فیلم های ارگانی، نقشی مؤثر بازی کند. سال ۹۶ حوزه هنری با فیلم

در جست و جوی نسبت میان شرایط اقتصادی با تولیدات سینمای ایران

ایران

نشان دهنده وضعیت نامطلوب مالی این نهاد است.

سه. بخش خصوصی و سینمای مستقل از دیرباز محل جوشش و درخشش فیلمسازانی بوده که نوع نگاهشان به سینما، معمولاً مورد پسند نهادها و ارگان ها نبوده است. البته بخش خصوصی در سال های اخیر با موضوع پول های آلوده و سرمایه های مشکوک روبه رو بوده و این بحران، ماهیت هنری فیلم ها و استقلال آنها را زیر سؤال برده است. در یک دهه اخیر سرمایه گذارانی وارد سینما شده اند که سابقه و پیشینه هنری نداشته اند اما در زمانی کوتاه، با سرمایه گذاری در پروژه های مختلف صاحب نام و اعتبار شده اند. از این نکته که بگذریم، بخش خصوصی سینمای ایران همچنان در مضمون جسارت و نوآوری دارد و در تولید، محافظه کار و دست به عصاست. درام های شهری، فیلم های آپارتمانی و پروژه هایی که هرچقدر استقلال مالی بیشتری دارند، با بودجه محدودتری ساخته شده اند، در بخش خصوصی کلید می خورند و تنها چند نهاد و ارگان هستند که می توانند بستر تولید فیلم های خاص و جاه طلبانه را فراهم کنند. این پروژه ها هم اغلب نصیب معدود فیلمسازانی می شود. نکته اینجاست که پروژه هایی مانند «روز صفر» در این دوره، «ماجرای نیمروز ۲» و «شب که ماه کامل شد» در جشنواره سال گذشته و «لاتاری» در جشنواره سی و ششم اگر چه متعلق به بخش خصوصی هستند اما توسط تهیه کنندگانی تولید شده اند که امکانات و روابط ویژه دارند.

چنین پروژه هایی بروند. همکاری «اوج» و حاتمی کیا در این سال ها، باعث شده سینمای ایران صاحب آثاری استراتژیک و حیاتی برای حاکمیت شود. فیلم هایی که از نظر فنی و ساختار، تجربه های تازه در سینمای ایران هستند. «لباس شخصی» به کارگردانی امیرعباس ربیعی که در باره فعالیت حزب توده در ایران است دیگر محصول سازمان «اوج» است که هم از نظر مضمون و هم شکل کار، بخش خصوصی امکان سرمایه گذاری در این جنس سینما را ندارد. این درام های سیاسی که محمدحسین مهدویان در پنج سال اخیر چند نمونه جذاب آن را ساخته، نیازمند فضاسازی و امکانات گسترده و بودجه قابل توجهی هستند که بخش خصوصی قدرت و تمایلی برای تأمین آن ندارد. این آثار معمولاً در اکران عمومی نمی توانند هزینه های تولید را برگردانند و سرمایه گذاری در ساخت آنها، در محدوده وظایف ارگان های خاص تعریف شده و توجیه پیدا می کند. «روز بلوا» ساخته بهروز شعیبی دیگر فیلم «اوج» است که در جشنواره روی پرده می رود.

بنیاد سینمایی فارابی با حمایت از تولید شش فیلم، که اغلب آنها متعلق به سینمای هنری و دور از جریان اصلی هستند، در سی و هشتمین جشنواره فجر حضور دارد. حمایت فارابی در اعطای وام و تقبل بخشی از هزینه تولید فیلم، به یاد می آید. نکته قابل توجه این است که پارسل ۱۲ فیلم از سینمای ایران از این حمایت بهره مند بودند. کاهش تعداد فیلم های تحت حمایت بنیاد فارابی

گزارش «ایران» از آنچه در سی و هشتمین جشنواره تئاتر فجر گذشت

حاشیه قوی تر از متن

احسان زیورعالم

ایران تئاتر

گویا به داخل کشور بازمی گردد؛ اما نگارنده انتظار داشت بخش بین الملل حذف می شد و به همان بازار تئاتر تقلیل می یافت. بازار تئاتر امسال کمی متفاوت از دوره های قبل برگزار شد. برخلاف رویه کمتر رسانه ای شده، در این دوره دو پنل خبری برای مدعوین طراحی شد و مخاطبان بازار در یک جلسه معارفه با میهمانان و شرکت کنندگان آشنا شدند. هرچند آماری از وضعیت بازار تئاتر منتشر نشده است؛ اما به نظر می رسد شرایط از سال پیش بهتر پیش رفته است. البته این صرفاً یک حدس است که مستلزم شفاف سازی عوامل این بخش می باشد. نشان داد آیین نامه مصوبش چندان کارآیی ندارد. خلأهای قانونی آن نسبت به جشنواره فیلم فجر آشکار شد. نبود قراردادهای رسمی در میان گروه ها و البته میان فجر و اثر منتخب نیز از خلأهایی است که می بایست مدیران فجر بدان اهمیت دهند؛ هر چند با توجه به مسیر خصوصی سازی تئاتر در ایران شاید وقت آن رسیده باشد که درباره مشارکت بخش خصوصی در جشنواره تئاتر فجر نیز بیشتر اندیشه کرد. کما اینکه هیچ اسپانسرری پای جشنواره تئاتر فجر نمی آید؛ چرا که این جشنواره دولتی جذابیتی برای بخش خصوصی ایجاد نمی کند که دلایل آن روشن است.

اجتماعی روز آن اقلیم ایستادگی کرده اند. خلافت، تولید و اجرای آثار نشان از کاهش فاصله میان آثار در تهران و استان ها خبر می دهد. به نحوی که می توان مدعی شد در صورت امکانات در برخی از استان ها می توان فرصت آفرینش گری برای تولید آثار عظیم به جوانان دیگر استان ها داد. البته نبود یک داور غیرتهرانی در میان داوران فجر می تواند یک آسیب به حساب آید. فرصتی که می شد برای جلوگیری از ارباب داوران نسبت به برخی اسم ها استفاده شود.

در حوزه بین الملل اما فجر حرفی برای گفتن نداشت. حذف بخش مسابقه فجر و در نهایت ریزش یک شبه اجراها شرایط را به سویی برد که فجر از آن حال و هوای چند ساله خود فاصله بگیرد. هرچند با دیدن آثار روی صحنه رفته کاش هزینه بخش بین الملل صرف آثار غیرتهرانی می شد و به نوعی دولت بودجه فجر را به یک سرمایه گذاری برای تولیدات آینده کارگردانان حاضر در جشنواره می کرد. مهمی که رخ نداده است و این احتمال وجود دارد با پایان جشنواره، سیل انتقادات به سوی دبیر جشنواره و اداره کل هنرهای نمایشی سوق یابد. انصراف چند هنرمند و گروه از فجر نیز موضوعی بود که شاید رسانه ها بیش از خود فجر بدان پرداختند. بماند که ریشه ماجرای انصراف

کرد و فرصت را برای دیده شدن نمایش های منتخب فراهم کرد. بسیاری از نمایش های جشنواره امسال دو روز روی صحنه رفتند تا نقل قول ها و تمجیدها شرایط اجراها را دگرگون کند. هرچند هنوز شرایط جشنواره تحت الشعاع وضعیت رسانه ای پیش از آغاز جشنواره قرار دارد. این وضعیت خود نشانگر آن است که سهم تئاتر فجر از رسانه های فراگیر اندک است. جز روزنامه های ایران، همشهری و فرهیختگان هیچ رسانه ای به صورت ویژه به جشنواره تئاتر فجر نپرداخته است. حتی رسانه هایی که به انتقاد از رفتار هنرمندان پرداختند، پای هنرمدان باقی مانده در تئاتر فجر نماندند. وضعیت در تلویزیون فاجعه بارتر است و جور سردی مدیران تلویزیون را رادیو کشید. جشنواره ۳۸ تئاتر فجر نشان داد که در فضا های این چنینی در نهایت رادیو مأمنی است برای خانواده

رسانه ها یا عقب کشیدن از جشنواره حق هنرمندان غیرتهرانی را ضایع کردند. امسال از جذاب ترین سال های برای نمایش های غیرتهرانی بود. با توجه به قوانین وضع شده در انتخاب آثار غیرتهرانی تنوع جذابی از استان های مختلف در جشنواره پدید آمد. نمایش ها عموماً با توجه به زیست و اقلیم منطقه تولید شده اند و به شدت بر مواضع